

Име и презиме, односно назив организације и институције: Организација за права и заштиту животиња ORPAK, Крушевац, Лела Буцек
Друштво за заштиту животиња Спаске, Краљево, Данијела Јовић
Удружење Слобода за животиње, Београд, Љиљана Гледић Филиповић
УЗЗЖ Солидарно за животиње и природу, Београд, Александра Дудић
УЗЗЖ Пазовачке шапице, Нова Пазова, Славица Микић
УЗЗЖ Чарна, Ваљево, Марија Јовановић
Удружење за помоћ животињама Новосадске шапице, Нови Сад, Александра Грубор
Удружење за заштиту животиња и животне средине Bella, Нови Сад, Зорица Дамњановић
Удружење за бригу о животињама Вентура, Београд, Марија Цвјетићанин
Удружење Помоћ животињама – Help Animals, Београд, Злата Корјенић
Удружење RESPECTA, Београд, Ленард Елена Магдалена
Удружење за заштиту животиња и едукацију грађана, Београд, Бисерка Николић
Удружење Мрвица, Велика Плана, Сања Милосављевић
Фондација за истраживање и развој, безбедност хране и еко здравље, Нови Сад, Веселина Пелагић
УЗЗЖ Нада за животиње Риска, Београд, Миља Кривокућа
УЗЗЖ Европска иницијатива 17, Београд, Ивона Атанасијевић Стошић
Удружење за заштиту животиња и развој грађанске свести Феникс, Београд, Милица Ранковић

Контакт телефон: 0642537115

Е-пошта: feniks.udruzenje@gmail.com

Назив документа на који упућујете предлоге и сугестије:
Нацрт закона о добробити животиња

Датум: 09.08.2026.

1. Општи коментари и сугестије у односу на Нацрт закона као целине

Сматрамо да предложени нацрт није усклађен са директивама ЕУ на које се Министарство позива, а што је, по образложењу, био разлог за измене и допуне Закона о добробити животиња.

Такође, сматрамо да је превише материје остављено за регулисање подзаконским актима, при чему код неких делова није прописан рок доношења што ствара правни вакуум.

Основни појмови морају бити у Закону, а онда се разрађују правилницима.

Мишљења смо да је у овом закону место свим кичмењацим, зато не можемо оставити заштиту добробити појединих врста искључиво другим законима.

Сматрамо да су делови који су препуштени свакој држави на регулисање и нису обавезујући европском правном регулативом, попут кућних љубимаца и напуштених животиња, дефинисани тако да воде ка умножавању проблема напуштених животиња тако што не решавају питање неодговорног власништва, нелегалних одгајивачница и укључивања локалних самоуправа у решавање проблема.

Ово је прилика да се и тај део уреди, па у том смислу очекујемо и захтевамо да се у складу са реченим на округлим столовима, а то је транспарентност процеса, формира радна група која ће укључити представнике удружења за заштиту животиња.

Закон о добробити животиња треба да штити животиње, а не да отвара врата насиљу над њима. Ово није важно само за животиње већ и за људе, јер је заштита животиња од злостављања и промовисање поштовања и бриге према њима у исто време превенција насиља над људима.

2. Конкретан део Нацрта закона чију измену предлагате и Ваш предлог за измену, као и образложење упућеног предлога за измену Нацрта закона

Члан 2.

Став 2— брише се

~~Изузетно од става 1. овог члана, добробит животиња која се уређује овим законом не односи се на дивље животиње у природним стаништима чија се заштита, лов, коришћење и располагање уређују посебним прописима.~~

Додаје се:

Добробит животиња која се уређује овим законом прописује и основну добробит дивљих животиња у природном станишту.

Образложење: Добробит мора да се односи на све, не може се ни једна животиња изузети од минимума заштите добробити.

Члан 3.

Додаје се:

Посебну улогу има образовно-васпитни систем у систематској и формалној едукацији деце и младих.

Образложење: едукација и подизање свести морају бити системски, а не стихијски

(што је у складу са Законом о основама система образовања и васпитања и једним од циљева овог закона).

Члан 4.

Додаје се став 2: Уколико случајеви злостављања буду пријављени ветеринарској инспекцији и постоји основана сумња да је извршено кривично дело над животињом, инспекција је дужна да поднесе кривичну пријаву за сва дела која су већ као таква предвиђена Кривичним закоником РС. У свим другим случајевима уколико има елемената, инспекција је дужна да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка.

Образложење: постоји преклапање у прописивању тога шта је предвиђено као кривично дело, а шта као прекршај, нпр. борбе паса. Борбе су кривично дело, али су по Нацрту обухваћене и као прекршај. Уколико се прво покрене прекршајни поступак, с обзиром на чл. 4 ст. 1 Протокола бр. 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода измењеним у складу са Протоколом бр. 11, онда ће починилац бити блаже кажњен у прекршајном поступку јер се истовремено не могу водити оба поступка.

Члан 6.

Код начела одговорности додаје се:

Сваки грађанин је одговоран да спречи бол и патњу животиње на улици позивањем одговарајуће здравствене службе, давањем хране или воде уз вођење хигијенских услова.

Образложење: Не можемо говорити о добробити, а да занемаримо напуштене животиње.

Члан 7.

Тачка 4)

добробит животиње јесте физичко и психичко стање животиње које подразумева да су задовољене њене основне животне потребе када је животиња здрава, удобно смештена, ухрањена, безбедна, у стању да испољи природно понашање и да не пати од непријатних осећања као што су бол, патња, страх и стрес и које је условљено степенем прилагођености животиње условима у којима живи и умире;

Брисати, није уопште јасан степен прилагођености животиње ваљда услови треба да се прилагоде животињи да бисмо говорили о добробити.

Тачка 10) држалац не може имати и аутоматско право репродукције, додати - може имати под условима дефинисаним овим законом.

Образложење: Ако хоћемо ред и смањивањи броја напуштених животиња неопходно је ограничити репродукцију.

Напомена: тачка 10 и 11 су у колизији пошто је држање дефинисано без репродукције, а у претходној тачки се држаоцу даје право на репродукцију. Брисати репродукцију.

Тачка 16)

зоолошки врт јесте простор са објектима који припада привредном субјекту регистрованом за обављање те врсте делатности, а који служи за трајни смештај дивљих животиња ~~ради приказивања јавности најмање седам дана годишње~~, осим циркуса, продавница животиња и објеката у којима се јавно не излаже значајан број животиња;

Уместо прецртаног додати: која има конзервативну улогу и приказује животиње јавности у едукативне сврхе без узнемиравања животиња.

Образложење: оваква дефиниција даје могућност да свако има мини зоо врт што је пример лоше праксе, нема оправдања за дефинисање недеља приказа јавности сем условом добробити животиња.

Тачка 17)

Додати код физичког злостављања **ускраћивање воде хране, заклона, кретања (ово је основно)**

- физичко злостављање животиње којим се нарушава физичка целовитост оштећењем ткива и органа, као што је: батинање, шутирање, бичевање, сексуално насиље, присиљавање на рад или обуку који превазилазе издржљивост животиње, неодговарајући начини хватања и обуздавања, спровођење интервенција на животињама супротно одредбама овог закона и свесно репродуковање јединки које пате од наследних болести, ако се оно не врши у научне сврхе у складу са законом; - брисати

Образложење: Ова одредба значи да се злостављање може вршити ако се врши у научне сврхе у складу са законом. Животиње се у лабораторијама могу батинати, шутирати, вршити се сексуално злостављање итд јер се злостављање врши у научне сврхе. Ово је корак назад у заштити животиња поготово животиња које се користе у огледне сврхе.

Батинање и шутирање никако не може бити у научне сврхе а ако се ради нека интервенција на репродуктивним органима онда то мора јасно да се дефинише и образложи јер законодавац треба да прави разлику између сексуалног насиља и различитих интервенција на репродуктивним органима.

Тачка 23) корисник огледних животиња (у даљем тексту: корисник) јесте правно лице или предузетник, које користи животиње у поступцима, односно пројектима, уз накнаду или без ње;

Брисати предузетник и правно лице будући да то није формулисано у директиви и мора бити прецизирано ко користи ове животиње.

Предлог: корисник може да буде само установа која је лиценцирана за обављање научно-истраживачке делатности или делатности тестирања нешкодљивости лекова.

Тачка 24) кућни љубимац јесте свака животиња коју човек држи у свом домаћинству ради разоноде и дружења;

Ова одредба је нејасна. Кућни љубимац не мора да се држи у домаћинству. Такође није дата дефиниција домаћинства па се не може тачно одредити где се кућни љубимац држи. Кућни љубимци се могу држати и у пословном простору или у мобилној кући.

Везивање држања кућног љубимца за домаћинство (шта год то значило) је неоправдано и може изазвати бројне злоупотребе. Ова одредба није у складу са Европском конвенцијом о заштити кућних љубимаца која предвиђа дефиницију: Под појмом кућни љубимац подразумева се свака животиња коју човек држи или намерава да држи нарочито у свом домаћинству ради властитог уживања и дружења. Изостављене су речи „нарочито у свом домаћинству“ које дају потпуно другачији значај овој норми. Наведена норма искључује могућност да се кућни љубимци држе било где осим у домаћинству (нпр. пословни простор и сл.)

Предлог: преузети дефиницију из Европске конвенције

Тачка 27) напуштена животиња јесте животиња која нема дом или која се налази изван њега и лишена је бриге и неге власника, односно држаоца и коју је он свесно напустио;

Предлог: напуштена животиња јесте животиња која нема дом или која се налази изван њега и лишена је бриге и неге власника, односно држаоца и коју је он свесно напустио као и потомци тих животиња.

Образложење: неопходно је додати потомке јер су пси и мачке на улици заправо некадашњи кућни љубимци, њихово пребивалиште их не претвара у другу врсту.

Тачка 31) омамљивање јесте сваки намерно изазвани поступак који доводи до губитка свести и осетљивости, без бола, укључујући и било који поступак који доводи до тренутне смрти животиње;

Предлог: омамљивање јесте сваки намерно изазвани поступак који доводи до губитка свести и осетљивости, без бола;

Образложење: ако кажемо било који поступак који доводи до тренутне смрти онда то може бити било шта без омамљивања јер и прецизно убијање пиштољем води до тренутне смрти.

Тачка 35) поступак коришћења огледних животиња јесте било које инвазивно или неинвазивно коришћење животиње за научне сврхе, са или без познатог резултата или у образовне сврхе, које код животиње може да изазове ниво бола, стреса, патње или трајне повреде, једнак или већи од оног проузрокованог убодом игле, у складу са добром ветеринарском праксом, као и било која намерна радња која

доводи до рађања, излегања животиње или стварања и одржавања генетички модификоване животиње у таквим условима, осим лишавања животиња живота само ради коришћења њихових ткива и органа;

Предлог: поступак коришћења огледних животиња јесте било које инвазивно или неинвазивно коришћење животиње за научне сврхе, без познатог резултата, које код животиње може да изазове ниво бола, стреса, патње или трајне повреде, једнак или већи од оног проузрокованог убодом игле, у складу са добром ветеринарском праксом и етичким принципима осим лишавања животиња живота само ради коришћења њихових ткива и органа;

Образложење: поступак коришћења огледних животиња није кроз одредбе и дефиниције повезан са корисником огледних животиња и те дефиниције су противречне самим тим у супротности са Јединственим методолошким правилима. Овде се помиње појам поступак коришћења огледних животиња док се у тачки 23) користе термини поступци и пројекти; Апсолутно је недопустиво легализовање стварања генетички модификованих животиња, која се овом изменом жели да уведе.

Такође, уколико је познат резултат зашто вршимо оглед?

Коришћење за образовне сврхе није у складу са директивом, уколико се мисли на интервенцију приликом специјализације онда то тако мора и да се дефинише.

Тачка 40) прихватилиште јесте објекат који служи за привремени или трајни смештај напуштених, изгубљених и одузетих животиња;

Предлог: прихватилиште јесте објекат који служи за привремени или трајни смештај напуштених, изгубљених и одузетих животиња; а који обезбеђује и основну ветеринарску бригу и лечење.

Образложење: Неоправдано је избрисан део који се тиче помоћи и бриге о напуштеним и изгубљеним животињама.

Тачка 43) производне животиње јесу животиње које се држе, репродукују и узгајају за производњу хране, вуне, коже и других производа животињског порекла;

Предлог: животиње које се гаје на фарми јесу животиње које се држе, репродукују и узгајају за производњу хране, вуне, млека и јаја.

Није у складу са чланом 37.

Укинут је узгој крзнашица те је ова одредба такође нејасна у погледу поризводње других поризвода животињског порекла. Јасно дефинисати шта, а недопустиво је да стоји да се гаје због коже. Производне животиње је буквалан превод.

Тачка 45) додати преносу лица, имовине или терета

Образложење: односи се на радне коње

Тачка 46) брисати религијско клање не сме бити изнад добробити животиња

Образложење: ово је Закон о добробити животиња, не о верским обичајима
Тачка 49) брисати, довољно је да постоји узгајивач који је и снабдевач

Тачка 52) не може да ради без накнаде сем ако исти објекат узгаја и врши огледе, ради спречавања злоупотребе

Узгајивач огледних животиња (у даљем тексту: узгајивач) јесте правно лице, односно предузетник, који узгаја животиње, ради њиховог коришћења у пројектима, односно поступцима или коришћења њихових ткива и органа у те сврхе, уз накнаду или без ње.

Предлог: узгајивач огледних животиња (у даљем тексту: узгајивач) јесте правно лице, односно предузетник, који узгаја животиње, ради њиховог коришћења у огледима или коришћења њихових ткива и органа у те сврхе, уз накнаду.

Образложење: Оваква дефиниција је нејасна јер су нејасни појмови ради коришћења у пројектима, односно поступцима како је горе наведено.

Члан 8.

Ради разматрања стручних питања од значаја за заштиту и унапређивање добробити животиња, министар надлежан за послове ветеринарства (у даљем тексту: министар), у складу са прописима којима се уређује државна управа, решењем оснива посебну радну групу - Савет за добробит животиња. Савет за добробит животиња нарочито се састоји од стручњака из области ветеринарске медицине, стручњака из области медицинско-биолошких наука, представника правосуђа и представника удружења за заштиту животиња. Административне и техничке послове за потребе Савета за добробит животиња обавља Министарство.

Постојеће одредбе су у потпуности неприхватљиве и нејасне. По којим правилима код поступка ће Савет радити, по којим критеријумима ће се бирати чланови колики је мандат чланова Савета. Ко обезбеђује средства за рад савета и шта је прецизно његов делокруг јер је формулација обавља и друге послове који су у вези са добробити животиња; широко и непрецизно постављена. Какве савете даје и коме даје итд.

Члан 9.

Додати нову тачку која гласи:

Пише годишње извештаје о стању добробити животиња у Србији по категоријама животиња које овај закон обухвата, а који је јавно доступан.

Члан 12.

Тачка 19) после речи бриге додати „доктора ветеринарске медицине“

Образложење: прецизније дефинисати да не дође до злоупотребе

Тачка 22) одржавати борбе између животиња или између животиња и људи;

Предлог: одржавати борбе између животиња или између животиња и људи; као и организовања клађења у борбама између животиња.

Образложење: Изоставља се забрана организовања клађења и клађења у борбама између животиња.

Ово је неразумљива и неприхватљива промена - зашто би се изузимала забрана клађења, које је основни мотив за организовање борби? Овај закон има пуно право да јасно декларише и ово понашање као недозвољено, јер је оно у директој вези са борбама.

Тачка 35) Преформулисати да гласи: држати, репродуковати и користити дивље животиње у циљу излагања у циркусима, на такмичењима, приредбама и јавним површинама и, осим у научне сврхе, на изложбама;

Образложење: потребно је обухватити што више ситуација у којима може доћи до злоупотребе дивљих животиња у сврху забаве људи, као и спречити сваку могућност злоупотребе од стране појединаца којима може да падне на памет да праве представе са нпр мајмунима на јавној површини, као што је улица или парк.

Тачка 40) преформулисати да гласи: репродуковати псе и мачке, осим у регистрованим одгајивачницама.

Образложење: морамо смањити прилив нових кућних љубимаца, „обични“ власници не треба да се баве размножавањем, може се увести категорија „одгајивачница у кућним условима“ за мале расе или мањи број паса, али мора да подлеже плаћању пореза и да буде регистрована у Министарству као одгајивачница са прописаним условима у правилнику.

Додати као нову тачку убијање животиња без обзира што је убијање кривично дело.

Изузетно од става 1. тачка 6) овог члана, код утовара, претовара и истовара животиња, у складу са овим законом, може се примењивати електрични гонич.

Став после тачке 40) није у складу са директивама ЕУ где се јасно дефинише на којим животињама сме, где, колико дуго и шта се ради када животиња не реагује. Такође се дефинише на ком месту тела сме да се примени.

Предлог: преписати тачно из директиве ова ограничења.

Члан 13.

Додати:

Забрањују се све јавне манифестације у којима се животиње убијају или међусобно сукобљавају или се излажу екстремним напорима.

Образложење: свињокољи и остали организовани екоцид је у супротности са основама и начелима овога закона. На њима се дешавају често и борбе петлова, а организују се и штрапаријаде на којима се коњи излажу мучењу и екстремним напорима.

Забрањује се јахање коња и понија у забавне сврхе које нарушава њихово здравље и исцрпљује животиње.

Образложење: сведоци смо бројних злоупотреба коња и понија од стране појединаца нарочито на планинама и бањама као туристичким местима.

Циркуси, изложбе, такмичења, приредбе и други облици јавног приказивања животиња (у даљем тексту: јавно приказивање животиња) могу се организовати само ако не угрожавају живот, здравље и добробит животиња, ако се њима животиње не присиљавају на понашање несвојствено врсти и ако се не извргавају руглу физичке и психичке особине животиња.

Организатор јавног приказивања животиња је дужан да надлежном ветеринарском инспектору писаним путем пријави место и време јавног приказивања животиња, и то најмање седам дана пре одржавања јавног приказивања животиња, а у случају промене места и времена одржавања јавног приказивања животиња, ту промену је дужан да пријави најкасније 24 часа пре јавног приказивања животиња.

Уз пријаву из 2. овог члана достављају се и подаци о облику јавног приказивања животиња, броју и врсти животиња, као и идентификационом броју, у зависности од врсте животиња.

Предлог: циркуси, изложбе, такмичења, приредбе и други облици јавног приказивања животиња (у даљем тексту: јавно приказивање животиња) могу се организовати само ако не угрожавају живот, здравље и добробит животиња, ако се њима животиње не присиљавају на понашање несвојствено врсти и ако се не извргавају руглу физичке и психичке особине животиња.

Организатор јавног приказивања животиња је дужан да надлежном ветеринарском инспектору писаним путем пријави место и време јавног приказивања животиња, и то најмање седам дана пре одржавања јавног приказивања животиња, а у случају промене места и времена одржавања јавног приказивања животиња, ту промену је дужан да пријави најкасније 24 часа пре јавног приказивања животиња.

Уз пријаву из става 2 овог члана достављају се и подаци о облику јавног приказивања животиња, броју и врсти животиња, као и идентификационом броју, у зависности од врсте животиња. Управа за ветерину на основу достављене пријаве издаје дозволу.

Образложење: режим дозволе, а не само пријаве, мора се задржати бар када су у питању циркуси. познато је како нехуманим условима се подвргавају те животиње и овој пракси се мора стати на пут.

Нејасно је због чега се укида режим дозволе. Такође, процедура је спуштена на ниво локалног инспектора, а његов посао је сведен на то да прими пријаву. Притом се укида и пратећи пропис.

Члан 15.

Додати: забрањује се коришћење запрежних возила кроз саобраћај као и коришћење животиња за вучу и ношење тешког терета.

Образложење: ово су честе праксе које нарушавају добробит животиња.

Члан 18.

Тачка 1) после речи „деформисана“ додати - тако да јој деформитет узрокује трајну бол и патњу, даље остаје како пише.

Тачка 3) додати – у складу са овим законом

Тачка 5) После другог помињања речи „заразне болести“ додати – јер су животиње већ неизлечиво болесне; брисати „или обезбеђује превенција и контрола болести“ и после речи „животиња“ уместо зареза ставити тачку, остало брисати.

Образложење: отвара се могућност злоупотребе, није прецизно формулисано, нејасно је на кога се мисли.

Ово је закон који штити добробит, а мере код заразних болести као што је депопулација су регулисане другим законом.

Термин депопулације је дефинисан као „depopulation“ means the process of killing animals for public health, animal health, animal welfare or environmental reasons under the supervision of the competent authority;“ Council Regulation (EC) No 1099/2009

Закон о ветеринарству већ обрађује појам депопулације тако што предвиђа да се ради заштите здравља животиња и људи од болести које се могу пренети са животиња на људе, као и ради унапређења послова здравствене заштите животиња доносе мере које обухватају мере за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање заразних болести што подразумева б) клање или убијање, на стручан и хуман начин, заражених животиња или животиња за које се сумња да су заражене или убијања животиња из превентивних или дијагностичких разлога; (управо ово представља депопулацију у смислу горе наведене одредбе No 1099/2009).

Депопулација је већ предвиђена законом о ветеринарству и детаљно регулисана овим законом, те је сувишно и непотребно на крајње непрецизан начин уводити овај појам у ЗОДЖ.

Нарочито јер се и не дефинише појам депопулације.

Такође се не дефинише ни појам заразне болести (овако дефинисано може бити било која заразна болест).

Тачка 7) – брисати

Образложење: Природа решава равнотежу без мешања човека. Бројност животиња се регулише очувањем станишта, ангажовањем зоолога и научно стручним праћењем врста, а не *ad hoc*.

Додати: животињу може да лиши живота само обучени ветеринар.

Тачка 8) Преформулисати да гласи: се врши у сврху одстрањивања ембриона у јајима.

Образложење: Брише се једнодневних пилића јер постоји поступак утврђивања пола пре излегања.

Члан 19.

Тачка 1) брисати

Образложење: пружа се могућност ловцима да убијају напуштене псе и мачке оправдавајући то чињеницом да угрожавају дивљач. Напомена: одредба је директно супротна оној у члану 12. тачка 31) којом је прописана забрана ловљења напуштених кућних љубимаца.

Тачка 3) брисати

Образложење: отвара се могућност злоупотребе, није прецизно формулисано, нејасно је на кога се мисли, ко то врши и како.

Члан 20.

Став 3 – „или друго обучено лице“ па до краја брисати

Образложење: отвара се могућност злоупотребе, нису наведене ситуације нити која би то друга обучена лица била, с обзиром да не може нико да буде обучен сем сертификованог ветеринара.

Члан 21.

Производне животиње могу да се држе, репродукују и узгајају у објектима који испуњавају захтеве за добробит животиња у складу са овим законом и законом којим се уређује здравље животиња.

Објекти из става 1. овог члана морају да буду уписани у регистар објеката који води Министарство, у складу са овим законом и законом којим се уређује здравље животиња.

Физичка и правна лица и предузетници који се баве држањем, репродукцијом и узгајањем животиња у производне сврхе дужни су да воде евиденцију, која се нарочито односи на кретање, исхрану, лечење и угинуће животиња.

Лица из става 3. овог члана дужна су да евиденцију чувају најмање три године.

Министар ближе прописује захтеве које треба да испуњавају објекти из става 1. овог члана у погледу заштите добробити животиња, начин држања и узгајања животиња и посебне захтеве за одређене врсте и категорије животиња, као и садржину евиденције из става 4. овог члана.

Наведени део није усаглашен са Council Directive 2008/120/EC (PIGS) и Council Directive 2008/119/EC (CALVES)

Изостављен је део предвиђен директивом 98/58

2. All animals kept in husbandry systems in which their welfare depends on frequent human attention shall be inspected at least once a day. Animals in other systems shall be inspected at intervals sufficient to avoid any suffering.

3. Adequate lighting (fixed or portable) shall be available to enable the animals to be thoroughly inspected at any time.

4. Any animal which appears to be ill or injured must be cared for appropriately without delay and, where an animal does not respond to such care, veterinary advice must be obtained as soon as possible. Where necessary sick or injured animals shall be isolated in suitable accommodation with, where appropriate, dry comfortable bedding.

Јединице локалне самоуправе прописују подручје једног или више насељених места, односно катастарских општина које улазе у њихов састав на којима се могу држати, репродуковати и узгајати производне животиње, као и начин држања и број животиња.

Ова одредба је у супротности са Законом о локалној самоуправи. Тим законом се одређују надлежности ЈЛС а не овим.

На овај начин се ограничавају и права сточара јер се ограничава број животиња који неко може држати.

Број се може ограничити само у смислу капацитета објекта и добробити, а никако на овакав општи начин.

Члан 22.

Власник, односно држалац животиње дужан је да обезбеди:

- 1) одговарајући и сигуран смештај животиње, као и микроклиматске услове, хигијену, довољно простора, слободу кретања, храну и воду која одговара врсти, раси, полу, старости и физичким, биолошким, производним потребама и потребама у понашању животиње;
- 2) заштиту животиња од штетног утицаја временских прилика, каои од природних непријатеља;
- 3) одвојено држање животиња које узнемиравају једна другу или представљају опасност за друге животиње и људе;
- 4) одвојено држање болесних, повређених и изнемоглих животиња;
- 5) да о појединим врстама и категоријама животиња брине потребан број обучених лица.

Образложење:

Тачка 5. нејасна и непрецизна. Није усаглашена са директивом 98/58 која предвиђа да се о производним животињама морају старати лица која имају одговарајућу способност, знање и професионалну обученост.

Оваква одредба је непрецизна, јер није дефинисано шта значи обучено лице.

Такође није јасно да ли се ово односи на све животиње или само на производне.

Образложење:

Мора да се прецизира да је у питању власник фармске животиње.

Члан 29.

Животиња може да се превози само ако је способна да издржи путовање.

Одредба је непрецизна јер не одређује ко утврђује способност животиње.

Превозник је дужан да превоз животиња обавља на начин којим се обезбеђује заштита живота и добробити животиња.

Животиње у току превоза мора да прати лице које је превозник задужио за бригу о добробити животиња (у даљем тексту: пратилац) и које је обучено за добробит животиња током њиховог превоза, у складу са чланом 24. овог закона.

Пратилац припрема животиње за превоз, надгледа их и брине о њима у току превоза.

Приликом гоњења, утовара, претовара, истовара, као и у току превоза, животињи не сме да се наноси бол, патња, повреде, односно не сме да се лишава основних физиолошких потреба, нити да се проузрокује њена смрт.

Истовар животиње мора да се обави без одлагања по приспећу у место одредишта.

Контролна станица у којој се врши истовар животиња, њихово храњење и напајање, у којој се животиње одмарају најмање 12 сати, односно у којој се врши утовар, мора да испуњава захтеве у погледу добробити животиња.

Министар решењем утврђује испуњеност захтева у погледу добробити животиња које мора да испуњава контролна станица из става 7. Овог члана.

Решење из става 8. је коначно и против њега може се покренути управни спор.

Министар ближе прописује захтеве за превоз животиња, начин превоза животиња, захтеве које мора да испуњава контролна станица и места за одмор у погледу добробити животиња, као и начин утовара, истовара, храњења и напајања животиња којим се обезбеђује њихова добробит.

Члан 32.

Приликом омамљивања, животиње не смеју да се обуздавају средствима која проузрокују бол и патњу, не смеју да се везују за задње ноге, нити да се каче пре омамљивања, осим живине и кунџа, који могу да се окаче пре омамљивања ради клања, под условом да се одмах после тога омаме.

Предлог: Приликом омамљивања, животиње не смеју да се обуздавају средствима која проузрокују бол и патњу, не смеју да се везују за задње ноге, нити да се каче пре омамљивања.

Образложење: ово је закон о добробити зашто бисмо изузели куниће и живину?

Министар ближе прописује начин поступања са животињама непосредно пре клања, начин поступања приликом обуздавања, омамљивања и искрварења животиња, средства и методе омамљивања, као и захтеве које треба да испуњавају објекти, просторије, простор и опрема у кланици у погледу добробити животиња.

Члан 33.

Брисати цео члан и додати – Животиње коље искључиво стручно лице, које је прошло обуку о добробити фармских животиња уз обавезно омамљивање.

Образложење: Закон о добробити животиња чува добробит животиња независно од тога да ли припадају мањем домаћинству или фарми. Услед честих епидемија на фармама неопходно је појачати превентивне мере а то је клање у посебним условима.

Члан 34.

Став 3 – после речи „кланицама“ уместо зареза ставити тачку, остало брисати.

Образложење: свака кланица треба да има лице обучено за добробит, неважно је колико је велика.

Став 5 - брисати све иза зареза после речи “овог члана”.

Члан 36.

Брисати, већ је образложено

Додати члан којим се забрањује убијање једнодневних мушких пилића већ се прописује коришћење технике утврђивања пола пре излегања као обавезне праксе.

Додати члан којим се у складу са директивама ЕУ дефинише план за укидање кавезног узгоја - батерија за коке носиле, фиксних кавеза за крмаче и индивидуалних боксева за телад

Члан 37.

Брисати снабдевач - непотребно је, узгајивач може да се снабдева

Члан 38.

Регистар мора да садржи и врсту животиња које се узгајају или користе и планирани број животиња на годишњем нивоу.

Члан 41.

~~У саставу Етичке комисије корисника најмање две трећине чланова морају да буду лица која нису запослена код корисника.~~

Уместо обрисаног додати да у саставу само једно лице може да буде запослено код корисника.

Образложење: комисије ионако више поступају као научне и на основу тога што су колеге, дакле искључиво субјективно.

Додати и да постоји регистар потенцијалних чланова етичке комисије који имају уверење о положеној обуци коју организује ветеринарски факултет о добробити огледних животиња и етици у овој области.

Члан 42.

Додати Етичка комисија је дужна да макар једном изврши непосредан увид у ток огледа и смештај животиња.

У закону није наведено да се сваки оглед мора разврстати према степену патње, што се даље дефинише правилником.

Члан 43.

Мора да постоји рок када ће министар формирати Етички савет, колики је мандат овоме телу број чланова и структура.

Члан 48.

Ретроспективну процену пројекта спроводи Министарство на основу мишљења Етичке комисије, односно Етичког савета, а које се односи на спроведени пројекат.

Предлог: Сваки оглед се разврстава према степену инвазивности, ретроспективна процена је процена оправданости патње животиње у односу на научни циљ и обавезна је по завршетку сваког огледа. Првостепену процену врши етичка комисија, другостепену етички савет, а министарство води евиденцију и сачињава јавно објављене извештаје.

Члан 49.

Додати и могућност удомљавања јединки из контролне групе у сарадњи са удружењима за заштиту животиња

Пре спровођења огледа и после дефинисати обавезу објављивања јавних извода на сајту установе или на сајту Управе за ветерину да би јавност имала увид и да би процес био транспарентан.

Будући да је 3R правио основни принцип заштите огледних животиња неопходно је да постоји посебан члан који га разрађује и који указује на механизме контроле овог принципа

Предлог: Примена принципа 3R и 5R и обавеза провере алтернативних метода

(1) Оглед на животињама може се одобрити и спровести искључиво уз пуну и обавезујућу примену принципа 3R (*Replacement, Reduction, Refinement* – замена, смањење и побољшање).

(2) Носилац пројекта је дужан да обезбеди:

1. Замену (*Replacement*): употребу научно признатих алтернативних метода или стратегија испитивања које не укључују коришћење живих животиња;
2. Смањење (*Reduction*): свођење броја употребљених животиња на апсолутни минимум неопходан за добијање научно поузданих и статистички значајних резултата;
3. Побољшање (*Refinement*): оптимизацију услова смештаја, неге, протокола и експерименталних метода ради елиминисања или свођења бола, патње, стреса и трајног оштећења код животиња на најмању могућу меру.

(3) Пре подношења захтева за одобрење пројекта, носилац пројекта је обавезан да изврши детаљну претрагу и анализу званичне базе података Европске уније за алтернативне методе (*EURL ECVAM – European Union Reference Laboratory for alternatives to animal testing / TSAR – Tracking System for Alternative methods*), као и других међународно признатих база података о алтернативама експериментима на животињама.

(4) Захтев за одобрење пројекта мора садржати писани доказ о извршеној претрази база података из става (3) овог члана, уз образложење зашто извесна алтернативна метода или модел без коришћења животиња није могао бити примењен.

(5) Надлежна етичка комисија односно министарство, неће одобрити извођење огледа уколико у ЕУ бази података или другој међународно признатој бази постоји научно потврђена и призната алтернативна метода која не укључује животиње за исту научну сврху.

Члан 50.

Став 1 – додати на крају реченице, зарез уместо тачке и додати – које су узгајане само за сврху огледа.

Тачка 1) додати – само у случају примене експерименталног лека или процедуре у циљу лечења те животиње или када се даје сагласнот за коришћење већ добијених података из здравствених анализа и интервенција за научна истраживања.

Члан 51.

Код тачке 1) и 2) и 6) додати само када не постоје нова сазнања која истраживањем планирају да се открију.

Дефинисати сваку врсту истраживања јер је ово ипак закон и треба да буде прецизан.

Код тачке 7) брисати ~~образовања и стручног оспособљавања;~~ јер постоје модели, додати евентуално код стручног оспособљавања у виду асистирања.

Члан 54.

Смрт животиње, као крајњи исход пројекта, односно поступка треба избегавати што је више могуће и заменити га лишавањем животиња живота на хуман начин у складу са овим законом.

Нејасно непрецизно шта је разлика између смрти и лишавања на хуман начин, да ли то значи да животиња умире као последица огледа? Дефинисати када се лишава живота у огледу односно када долази до смрти јер је смрт надређен појам лишавању живота, значи када имамо фатални исход дефинисати.

Члан 55.

Додати у Тачки 7) поред примата и паса и мачака

Брисати

~~Изузетно од става 1. тач. 6), 7) и 8) овог члана, пројекат може да се спроводи на основу решења о одобрењу пројекта које доноси министар, на основу прибављеног мишљења надлежног органа за заштиту природе Републике Србије и мишљења Етичког савета, која су заснована, поред осталог, и на научним доказима и сазнањима да се коришћењем других животиња не могу постићи циљеви пројекта у складу са овим законом.~~

Члан 58.

Брисати основне и средње школе, непотребно је обављати било какве вежбе на животињама (ни живим, ни мртвим) макар биле само опсервативног карактера.

Образложење: школе немају услове да животињама обезбеде добробит, нити је ученицима за разумевање градива потребно да гледају живу животињу, могу да се користе слике, филмови и сл.

Члан 60.

Генетске модификације и манипулације у пројектима, односно поступцима на животињама могу да се одобре само ако се тим поступцима не угрожава живот и добробит животиња и не ремети равнотежу у екосистему, а фаворизују жељене фенотипске и генотипске особине.

Овом одредбом уводи се могућност стварања генетски модификованих животиња.

Предлог: брисати

Члан 62.

Власник, односно држалац кућних љубимаца, дужан је да спречи рађање нежељених кућних љубимаца (у даљем тексту: нежељено легло), и то онемогућавањем контакта мужјака и женке и применом контрацепције, кастрације мужјака и стерилизацијом женке.

Нежељеним леглом сматра се легло које настане када власник непажњом дозволи парење своје женке и нема план како да младунце збрине (прода или поклони).

Ова одредба је нејасна и непотпуна, јер се ограничава на случајеве када власник непажњом дозволи парење женке. Шта се дешава када власник намерно упари женку са циљем да задржи једно штене, а за остале нема план како да их збрине. Да ли је то нежељено легло или не? Непажња као услов за примену одредбе је искључена у том случају.

Предлог: Власник, односно држалац кућних љубимаца, дужан је да спречи рађање кућних љубимаца, и то онемогућавањем контакта мужјака и женке и применом контрацепције, кастрације мужјака и стерилизацијом женке.

Изузев ако унапред нема уговор о удомљавању потомака.

Брисати реч „прода“ јер омогућава трговину кућним љубимцима, односно комерцијалну делатност, због чега би било потребно да лице региструје одгајивачницу.

Закон о трговини свакако ограничава овакав вид продаје тако да се морамо усагласити и са њим.

После става: „Ако власник, односно држалац кућног љубимца не обезбеди одговарајући и сигуран смештај кућном љубимцу о коме није у могућности да се даље брине, сматраће се да је напустио кућног љубимца.“ Додати: Уколико је збринуо љубимца власник мора да поседује писани доказ о томе.

Члан 63.

Додати, односно преформулисати последња три става да гласи: Власник, односно држалац кућних љубимаца који репродукује кућне љубимце у свом домаћинству дужан је да региструје одгајивачницу у Министарству. Правилником о одгајивачницама може да се дефинише кућна одгајивачница у којој би се гајио мањи број животиња, пси мањег раста или мачке, а у којој би Правилником били дефинисани услови и број.

Образложење: Свесни смо пораста броја напуштених животиња које воде порекло из кућних легала и нерегистрованих одгајивачница, тзв штанцераја, морамо спречити даљу продукцију иначе никада нећемо решити проблем напуштених животиња. У супротном овим законом би се легализовало постојеће неодговорно понашање власника.

Члан 64.

Став 4 – После речи „ланац“ у загради додати најмање 3 м

Брисати могућност држања на ланцу - обезбедити покретну сајлу на коју је закачен ланац.

Образложење: „довољно дуг ланац“ је одокативна категорија, не сме се оставити нахођењу власника да сам одреди најмању дужину ланца, знамо да људи држе псе на пола метра ланца зато мора да се одреди минимум.

Члан 65.

Став 3 – брисати врсту и број кућних љубимаца

Образложење: против Устава РС је ограничавати приватну својину имаоца. У случају животиња ограничење њиховог броја може бити одрживо само уколико се ограничава њиховом добробити. Грађани који држе неколико паса или мачака у простору адекватне величине и финансијски могу да покрију трошкове око животиња су веома битан фактор у решавању проблема напуштених животиња и велика помоћ свом граду и општини. Административно ограничавање броја, а не путем добробити, је отворено ометање решавања проблема напуштених животиња.

За хордашење постоји следећа опција:

У случају хордашења ЈЛС је у обавези да, са надлежним ЦСР, пружи бригу и негу особи и животињама и спречи даље хордашко понашање.

Ради смо да вас посаветујемо у том смеру јер се многи од нас баве људима и знамо да је проблем хордашења могуће решити, као и шта би било потребно чинити.

У овом члану додати и:

ЈЛС су дужне да оснују своја прихватилишта или да подрже рад прихватилишта удружења за заштиту животиња уз дефинисан уговор о правима и обавезама.

Члан 66.

Додати да је одгајивач дужан да прими животињу која му се враћа натраг и да посебно збрине јединке које се сматрају „лошијим“.

Члан 67.

Потребно је уредити ову област, нико не контролише салоне за улепшавање и запослене у њима.

Потребно је да Министар донесе правилник о условима које треба да испуне објекти за хигијену и улепшавање кућних љубимаца, као и да пропише обавезу обуке о добробити животиња за запослене у таквим објектима.

Члан 68.

Додати да заштићена врста не сме бити кућни љубимац сем ако је реч о животињи којој је указана помоћ и која другачије не би преживела.

Члан 70.

„Прихватилиште мора да се налази на месту на коме неће нарушавати јавни ред и мир.“

Ово је проблематично имајући у виду да не постоји одредба која спречава градњу објеката близу прихватилишта, преименовати у:

Прихватилиште у моменту изградње мора да се налази на месту на коме неће нарушавати јавни ред и мир.

Додати да регистрована прихватилишта имају једнака права без обзира на то ко је оснивач, пошто се у пракси појављују неке нелогичности без законских образложења када је у питању прихват животиња.

Члан 72.

Тачка 1) да ли важи за сва прихватилишта јер ветеринарска инспекција забрањује приватним прихватилиштима да буду први власници напуштене животиње? Постоји тумачење ветеринарске инспекције да приватно прихватилиште не може бити први власник животиње.

Да ли прихватилиште, без обзира ко је оснивач и да ли има поверене послове хватања и збрињавања животиња, има право да преузме животиње које се налазе у његовој непосредној близини?

Члан 74.

Тачка 1) преименовати да гласи:

1) Оснива зоохигијенску службу која прикупља, превози и збрињава напуштене и изгубљене псе и мачке или сарађује са локалним удружењем за заштиту животиња које поседује прихватилиште под уговором јасно дефинисаним условима, а у складу са овим законом.

Тачка 2) после речи „бригу“ додати и потребну здравствену негу и лечење

Додати следеће ставове

- Превоз паса и мачака се регулише посебним правилником у складу са европским стандардима превоза животиња у возилима типа комбија са засебним кавезима. Особе задужене за хватање животиња пролазе посебну обуку о добробити. Министар у року од шест месеци доноси правилник о начину хватања и превоза животиња.

- Приликом хватања животиња које имају старатеље на терену (пси и мачке) служба зоохигијене је у обавези да сарађује и то на следећи начин: да старатељима пружи информацију зашто одвози животињу, где ће бити смештена, да ли је планирано њено враћање на станиште или не. Уколико се ради о CNR или TNR животињи, дакле псу или мачки који су прошли Програм контроле и смањења популације напуштених животиња који спроводе јединице локалне самоуправе, забрањено је одвожење животиње сем уз писану потврду о уједу и налогу за склањање животиње са станишта, који на захтев старатеља лице које врши превоз мора да покаже на увид.
- ЈЛС су дужне да имају план удомљавања животиња из прихватилишта.

Члан 77. се у потпуности преиначује у:

(1) Зоолошки врт са дивљим животињама може основати искључиво Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, као јавну установу или јавно предузеће.

(2) Зоолошки врт је дужан да свој рад, услове држања животиња и управљање установом ускладе са стандардима Европске асоцијације зоо вртова и акваријума (у даљем тексту: EAZA).

(3) Ради обезбеђивања добробити животиња, установа из става 1. овог члана дужна је да осигура:

1. смештај који симулира природно станиште и омогућава испољавање природног понашања, уз обавезно спровођење мера обогаћивања животног простора;
2. исхрану и ветеринарску негу у складу са петогодишњим протоколима за сваку појединачну врсту;
3. превентивну здравствену заштиту и посебне услове карантина.

(4) У циљу очувања биолошке разноврсности и конзервације, установа је дужна да:

- 1. улаже материјална и стручна средства у заштиту врста у њиховим природним стаништима (*in-situ*);**
- 2. прибавља јединке искључиво из размножавања у controlled условима или кроз одобрене научно-конзервацијске програме.**

(5) Установа је дужна да за посетиоце обезбеди едукативне садржаје о заштити природе, као и да самостално или у сарадњи са научним институцијама спроводи истраживања из области биологије и добробити животиња. Установа је дужна да обезбеди да посетиоци не узнемиравају животиње и да у складу са тим планира програм посета.

Образложење: спречавања приватних мини зоо вртова чија контрола и услови су упитник, ускладити закон са добром праксом смерница

Члан 79.

Додати:

Надлежно министарство и институције су у обавези да обострано сарађују са удружењима и да дају тачне и законите податке као и да посебно сарађују у случају обезбеђивања добробити животиња.

Образложење: Овај закон нема ингеренције над радом удружења али ако већ постоји жеља за сарадњом онда мора бити двосмерно дефинисана. Закон не сме да прописује нешто ван свог делокруга.

Члан. 90

Став 1, тачка 40 иза речи животиње све се брише.